

Jaros, Tadeusz

Wyzwolenie Śląska

Przegląd Pruszkowski nr 2, 28

1998

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych oraz w kolekcji mazowieckich czasopism regionalnych mazowsze.hist.pl.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

WYZWOLENIE ŚLĄSKA

Wojciech Korfanty

O wyzwoleniu Śląska zdecydowały trzy zbrojne powstania ludności polskiej w latach 1919-1921 przeciwko panowaniu niemieckiemu.

Pierwsze powstanie w dniach 17-26 sierpnia 1919 r. było wyrazem sprzeciwu wobec konferencji pokojowej o przeprowadzeniu plebiscytu na Górnym Śląsku zamiast przyłączenia tego obszaru do Polski. Powstanie to zostało brutalnie stłumione.

Drugie powstanie, trwające od 20-25 sierpnia 1920 r. było odpowiedzią na niemieckie akty terroru oraz falę manifestacji antypolskich, organizowanych w dużej części pod hasłem solidarności z Rosją Sowiecką w chwili jej najazdu na Polskę. I to powstanie, podobnie jak poprzednie, upadło, ale doprowadziło do zlikwidowania policji

niemieckiej i powołania do życia polsko - niemieckiej Policji Plebiscytowej.

Trzecie powstanie było najlepiej przygotowane, trwało najdłużej, bo od 3 maja do 5 lipca 1921 r. i uzyskało największą, choć nieformalną pomoc ze strony państwa polskiego. Na jego czele stanął jako dyktator Wojciech Korfanty. Bezpośrednim powodem wybuchu tego powstania były niepomyślne wyniki plebiscytu i wiadomości o zamiarach niekorzystnego dla Polski podziału terytorium plebiscytowego. W pierwszej fazie walk powstańcy opanowali większość terytorium plebiscytowego, a w następnej powstrzymali ofensywę wojsk niemieckich. Pod naciskiem Komisji Międzysojuszniczej podpisano porozumienie o zaprzestaniu walk i wycofaniu sił obu stron z terenu plebiscytowego. Powstanie przyniosło korzystny dla Polski wpływ na decyzję o podziale Górnego Śląska. Na podstawie decyzji Rady Ligi Narodów z dnia 12 października 1921 r. Polsce przypadła większa, przemysłowa część Górnego Śląska, ogółem około 3 tysięcy km², którą zamieszkiwało blisko milion ludności.